

УДК 636.082:636.32/.38

Ємельянов С.А., науковий співробітник, аспірант¹
Кримський інститут агропромислового виробництва
Національної академії аграрних наук України

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ МОЛОДНЯКА ОВЕЦЬ

Викладено дані розвитку помісного молодняка, який був отриманий від схрещування тварин цигайської та асканійської м'ясо-вовнової порід.

Ключові слова: цигайська порода, асканійська м'ясо-вовнова порода, схрещування, жива маса, середньодобовий приріст.

Інтенсифікація виробництва вовни та баранини має йти шляхом подальшого удосконалення порід, внутрішньопородних типів та ліній овець, в зв'язку з чим вельми актуальною є проблема розробки методів удосконалення цигайської породи овець в Криму не лише на підставі чистопородного розведення, але й використання генетичного потенціалу інших порід з метою впливу на генотип породи, яка поліпшується.

Низка авторів доводить перевагу гібридизації у вівчарстві, яка дозволяє підвищити м'ясну продуктивність молодняка на 0,6–3,2% [6, 7]. Доведена ефективність використання плідників східно-фризької породи у схрещуванні з вівцематками цигайської, що дозволяє збільшити у помісних ярк молочну продуктивність, а в баранців – м'ясну [3]. С.А. Хататаєв з співавт. [5] довів ефективність схрещування маток породи прекос з баранами порід тексель та пол-дорсет: перед забійна мас в гібридів була на 16,7% вищою, забійна – на 17,8. Якісні характеристики м'ясної та жирової тканин не відрізнялись від чистопородних тварин.

Позитивний вплив має схрещування й на вовнову продуктивність овець: ярки, які були отримані від схрещування маток ставропольської породи та баранів маницький меринос мали більшу товщину шкіри та густину волосяних фолікулів на 6,8-8,5% [2].

У зв'язку з вищевикладеним, перед нами поставлено за мету дослідити вплив асканійської м'ясо-вовнової породи овець у схрещуванні з цигайською щодо поліпшення у помісного молодняка першого покоління м'ясних якостей.

Матеріал та методика проведення досліджень. Робота проводилася в дослідному господарстві “Чорноморське” Сакського району АР Крим у період з 2008 по 2009 рр.

У якості контролю виступили тварини кримського зонального типу цигайської породи (n=30), а у дослідній групі – помісний молодняк, отриманий за схемою: ♀♀ кримського зонального типу цигайської породи × ♂♂ асканійська м'ясо-вовнова порода (n=30). Молодняк у досліді вирощується інтенсивним методом. Годівля – за нормами ВІТ.

З метою дослідження особливостей росту та розвитку у постембріональний період весь молодняк зважували з точністю до 0,1 кг. За даними систематичних зважувань нами визначався середньодобовий приріст (D), який виражався у вагових одиницях (г). При цьому було застосовано наступну формулу:

$$D = (W_2 - W_1) / (t_2 - t_1), [1]$$

¹ Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук П.Г. Жарук.

де: W_1 і W_2 – початкова та кінцева жива маса тварини у віці t_1 і t_2 ; t_2 і t_1 – час від першого до другого зважувань.

Обробка матеріалів здійснювалася методами варіаційної статистики [4] з використанням ПЕОМ в програмі Excel.

Результати досліджень. Нами було проведено зважування ягнят в період ягніння і виявили наступну закономірність. Результати наведені у таблиці 1. Помісний молодняк має достовірну перевагу над чистопородними тваринами за живою масою при народженні ($p \leq 0,999$).

Помісні ярочки-одинці мають перевагу над чистопородними аналогами на 23,7%, а ярочки двійні – на 15,8%. Помісні баранці, які народилися одинцями мають перевагу над аналогами на 15,7%, а баранці-двійні – на 14,5%.

Таблиця 1. Жива маса ягнят при народженні у досліді

	Цигайська порода				Асканійська м'ясо-вовнова × цигайська			
	ярочки		баранці		ярочки		баранці	
	одинці	двійні	одинці	двійні	одинці	двійні	одинці	двійні
X	4,3±0,10	3,6±0,07	4,6±0,11	3,8±0,08	5,2±0,06***	4,2±0,08***	5,3±0,12***	4,3±0,08***
C_v	12,12	10,54	13,54	11,34	5,86	10,52	12,09	9,67

У таблиці 2 наведено дані живої маси чистопородних і помісних тварин при відлученні у віці 5 місяців.

Таблиця 2. Жива маса молодняка при відлученні

	Цигайська порода				Асканійська м'ясо-вовнова × цигайська			
	ярочки		баранці		ярочки		баранці	
	одинці	двійні	одинці	двійні	одинці	двійні	одинці	двійні
X	25,3±0,38	21,7±0,48	26,3±0,30	24,5±0,36	26,0±0,35	23,9±0,33***	29,3±0,39***	27,3±0,48***
C_v	8,18	11,98	6,31	8,03	7,38	7,64	7,37	9,67

При відлученні спостерігається вірогідна перевага за живою масою у помісних баранчиків ($P \leq 0,001$): одинці – на 11,4%, а двійні – на 11,3%. У помісних ярочок-одинців жива маса при відлученні не має значних розходжень з чистопородними (різниця становить 2,8%). Лише помісні ярочки-двійні вірогідно перевищують чистопородних аналогів за живою масою на 10,1% ($P \leq 0,001$).

У таблиці 3 наведено середньодобові прирости чистопородного і помісного молодняка у досліді.

Таблиця 3. Середньодобові прирости молодняка до п'ятимісячного віку

	Цигайська порода				Асканійська м'ясо-вовнова × цигайська			
	ярочки		баранці		ярочки		баранці	
	одинці	двійні	одинці	двійні	одинці	двійні	одинці	двійні
X	138,1±2,35	119,1±3,23	142,9±2,28	136,4±2,42	136,6±2,29	129,7±2,03**	157,8±2,66**	151,0±3,23***
C_v	9,31	14,87	8,74	9,65	9,14	8,55	9,23	11,72

Аналогічна тенденція простежується й за показниками середньодобових приростів у чистопородного й помісного молодняка при відлученні. Так, чистопородні ярочки-одинці майже не відрізняються від помісних аналогів: коливання середньодобових приростів становлять від 136,5 до 138,07 г. Помісні ярочки-двійні мають перевагу за цим показником над чистопородними на 8,3% ($P \leq 0,01$). Помісні баранці-одинці мають перевагу над чистопородними на 15,0 г ($P \leq 0,01$), а двійні – на 14,2 г ($P \leq 0,001$).

Висновки. Помісні ягнята, отримані від схрещування баранів асканійської м'ясо-вовнової породи з вівцематками цигайської породи, при народженні, мали вірогідну перевагу над чистопородними ягнятами. У одинців ця перевага була на рівні 15,7-23,7, а у двоїн – 14,5-15,8%.

У п'ять місяців помісні ярочки-двійні мають перевагу за середньодобовим приростом над чистопородними на 8,3% ($P \leq 0,01$). Помісні баранці-одинці мають перевагу над чистопородними за цим показником на 15,0 ($P \leq 0,01$), а двійні – на 14,2 г ($P = 0,001$).

Література

1. Борисенко Е.Я. Разведение сельскохозяйственных животных // М.: Государственное издательство сельскохозяйственной литературы, 1952. – 486 с.
2. Влияние сочетания пород овец на формирование кожного покрова ярок / В.И. Трухачев, Н.И. Белик, Н.А. Болотов, Н.В. Асеева // Зоотехния. – 2007. - № 1. – С. 30 – 31.
3. Лушников В.П., Шарлапаев Б.Н., Егорова И.А. Использование баранов восточнофризской породы в цыгайском овцеводстве Саратовского Заволжья // Зоотехния. – 2005. - № 10. – С. 19 – 21.
4. Плохинский Н.А. Биометрия. Издательство Сибирского отделения АН СССР. Новосибирск – 1961. – 365 с.
5. Хататаев С.А., Гпрфанов Ф.И., Григорян Л.Н. Влияние скрещивания овец пород прекос, тексель и пол-дорсет на мясную продуктивность // Зоотехния. – 2006. - № 4. – С. 22 – 24.
6. Яцкин В.И. Влияние австрализации на продуктивные качества советских мериносов // Зоотехния. – 2005. - № 3. – С. 28 – 30.
7. Яцкин В.И. Мясная продуктивность помесей ставропольская × австралийский меринос // Зоотехния. – 2004. - № 10. – С. 25 – 28.

Summary

The dynamic of development of sapling of sheep / Emel'yanov S.

Crimean Institute of Agrarian-and-Industrial Output of the Ukrainian academy of agrarian sciences.

Information of development of hybrid sapling which was collected from crossing of animals of Tsigay breed and Askaniya-land Meet-and-Wool breed is expounded in the article.

Keywords: Tsigay breed, Askaniya-land Meet-and-Wool breed, crossing, living mass, average daily increase.